

***Coris picta* (Kam Lipvis) (Bloch & Schneider 1801)**

Tekst en foto's: Germain Leys

Het genus *Coris* van de grote familie van de Labridae (Lipvissen) uit de ook al grote orde van de Perciformes (Baarsachtigen) bevat ongeveer 26 soorten.

De *Coris picta* heeft een spitse snuit en een smal lang lichaam. Jonge vissen zijn wit met een grote zwarte horizontale streep van de snuit tot aan de staart. Bij volwassen exemplaren ontwikkelt de zwarte streep een reeks tanden zoals een kam, vandaar zijn Nederlandse naam, de Kam Lipvis. De Engelse naam is The Comb Wrasse. De rugvin, die van boven het oog tot aan de staartvin loopt, vertoont vaak een roze tot rode schijn. Wijfjes hebben een gele staartvin. Ze worden tot 25 cm groot in de natuur. In onze aquaria zal dat echter maximaal 20 cm zijn, maar dat is toch al vrij groot en je zou minstens een aquarium van 1000 liter moeten hebben om deze vis comfortabel te kunnen houden.

Hij houdt zich meestal op aan de kusttriffen met zandige bodems en rotsachtige riffen van de westelijke Stille Oceaan, Australië (zuidelijk Queensland tot noordelijk Victoria, Lord Howe Eiland), de Norfolk Eilanden, de Kermadec Eilan-

den en Nieuw Zeeland op een diepte van 5 tot 20 meter.

Hij wordt nog al eens verward met de *Coris musume*, die vroeger als synoniem of ondersoort werd beschouwd. Deze laatste komt echter in Japan (van Tokyo tot Nagasaki), Ogasawara, Taiwan en de Filipijnen voor.

Bij introductie in het aquarium moet je zorgen voor een fijne zandbodem met een dikte van 5 à 10 cm. Deze vis slaapt, zoals vele lipvissen, onder het zand. Een pas ingebrachte vis zal vaak dadelijk onder het zand duiken. Je mag deze gedragswijze dan niet storen, want dan zal de aanpassingsfase zeker langer gaan duren en zal je de vis niet de nodige rust gunnen. Bij introductie kan hij soms meerdere dagen onder het zand blijven. Rustig afwachten is dan de boodschap. Je kan best jonge vissen aankopen, tussen 8 à 10 cm, omdat deze beter te acclimatiseren zijn dan oudere of jongere exemplaren. Ook het transport van Australië naar Europa gaat het best met vissen van deze afmetingen. Vraag aan de handelaar om een laagje zand in het zakje te doen. Zo zal het transport in alle rust kunnen gebeuren vermits je nieuwe aanwinst dan al meteen kan “onderduiken”!

Nadat hij geacclimatiseerd is zal hij zowat elk aangeboden voedsel, diepvriesvoer, vlokkenvoer enz... aannemen. Je kan hem best zo gevarieerd mogelijk voedsel aanbieden, zoals Mysis, Lobster eieren, Artemia (levend of diepvries), Cyclops, kleine kreeftachtigen, Krill of Bosmiden. Toch zal hij steeds op zoek gaan naar voedsel in het aquarium. Hij zwemt voortdurend door het gehele aquarium, op zoek naar borstelwormen en garnalen. Zelfs de Poetsgarnaal *Lysmata amboinensis* staat op zijn menu, dus als je garnalen in het aquarium wil kan je deze vis best niet aanschaffen. Enkel de Kappersgarnaal *Stenopus hispidus* of *Stenopus pyrrsonotus* zal hij gerust laten, doch deze laatsten zullen zich overdag niet meer vertonen en enkel uit hun schuilplaats komen wanneer de *Coris picta* onder het zand verdwenen is.

In de natuur zullen vooral de jonge vissen zich vaak gedragen als poetsvissen,

doch in onze aquaria beschikken we niet over zulke grote vissen zodat we dit gedrag niet kunnen waarneemen.

Hij vertoont geen agressie tegenover de andere vissen in het aquarium, tenzij ze kleiner dan 2 cm zijn. Dan zouden het wel eens prooidieren voor hem kunnen

worden.

Hij zal vaak over het zand schuren en woelen om prooien omhoog te werken en dan met smaak te verorberen. Alle koralen in het aquarium moeten dus aan het levend steen vastgekleefd worden, want de *Coris picta* zal alles waar hij sterk genoeg voor is, omdraaien, of omwerpen om borstelwormen of kreeftjes en krabbetjes die zich onder het koraal hebben verstopt, te verslinden. Dit vormt een probleem als je *Fungia*'s of *Heliofungia*'s of soortgelijke koralen wil houden, die gewoon op de zandbodem gelegd worden. Geregeld zal hij die omdraaien met weefselaftersterving tot gevolg. Dit “zandomwoelgedrag” samen met het slapen onder het zand is wel erg nuttig voor je aquarium omdat daardoor de zandbodem luchtig gehouden wordt, minder vlug dichtslibt en detritus vaak terug in het aquarium gebracht wordt dat dan ofwel weer opgegeten wordt of via de filter of eiwitafschuimer kan afgevoerd worden.

In de natuur is dit een scholenvis doch in onze aquaria kunnen we, gezien hun grootte, maximaal één tot drie exemplaren houden. Aangezien ze protogynous hermafrodiët zijn (een dier dat de levenscyclus begint als een wijfje en als het dier ouder wordt, op basis van interne of externe triggers, zich tot een mannelijk dier omvormt) zal zich dan één mannetje vormen die de groep domineert. Het zwangere wijfje zal dan zijn eieren in de open vlakte uitwerpen, terwijl het mannetje ze met een wolk zaad zal bevruchten. Dit kon goed waargenomen worden in het aquarium van Twan Peeters uit Helden (Roermond, Nederland). Hij kon dit filmen en je kan het filmpje makkelijk op www.youtube.com terugvinden met de zoekterm “*Coris picta*”. Jammer genoeg werd meer dan de helft van de eiafzetting meteen door het mannetje opgegeten en voor de rest van de vissen in het aquarium is het dan eveneens feest natuurlijk!

Deze gemakkelijk te houden vis is een aanrader voor wie een voldoende groot aquarium heeft. Zijn voortdurende zoektocht naar prooien is een streling voor het oog en ik heb hem herhaaldelijk samen met andere lipvissen zien jagen op borstelwormen en kreeftachtigen waarbij één lipvis zich in het zand boort terwijl de anderen de opgeworpen prooien gretig naar binnen werken.

Voor al het zwart-wit contrast van zijn lichaam maakt hem bijzonder binnen dit zeer kleurrijke geslacht.

Bronnen:

Internet:

- www.zipcodezoo.com
- www.reefcentral.com
- <http://australianmuseum.net.au/>

Literatuur:

- Kuitert, Rudie H.: Fairy & Rainbow Wrasses and Their Relatives – A Comprehensive Guide to Selected Labroids (TMC Publishing UK) ISBN 0-9539097-2-7
- Scott W. Michael: Wrasses & Parrotfishes: The Complete Illustrated Guide to Their Identification, Behaviors, and Captive Care (Reef Fishes) (Tfh Pubns Inc) ISBN 1890087440